

Innspill til jordbruksforhandlingene 2013 - Oppland

De fleste lokallagene i Oppland Bondelag har sendt inn svar på Questback fra Norges Bondelag. I tillegg har vi fått inn utfyllende uttalelser fra flere lokallage. I tillegg har vi fått uttalelser fra noen organisasjoner.

Jordbruksforhandlinger – Landbruks- og matmelding

Oppland Bondelag hadde i likhet med resten av organisasjonene store forventninger til fjorårets forhandlinger etter Regjeringas framlegging av Landbruks- og Matmeldinga.

Det var derfor stor frustrasjon i Oppland, som i resten av landet, da Regjeringas tilbud ikke ga det nødvendige løftet for norsk matproduksjon. Det var stor støtte i Oppland for at Norges Bondelag brøt fjorårets forhandlinger.

Nå i år må Regjeringa vise at de mener alvor i å satse på en økt norsk matproduksjon og et aktivt landbruk over hele landet. Dette betinger bedre økonomiske rammevilkår for matproduksjon. Årets jordbruksforhandlinger må derfor gi et betydelig økonomisk løft for næringa.

1. Prioriterte tiltak

Oppland Bondelag ser det som avgjørende at det blir gitt et betydelig økonomisk løft for næringa, slik at vi får en tetting av gapet mellom inntektene i landbruket og det generelle lønnsnivået i samfunnet. Dette må vises igjen i jordbrukets krav og i Statens åpningstilbud. Årets krav per årsverk må være høyere enn kravet i 2012.

Den økonomiske ramma må økes både gjennom økte budsjettmidler og økte produktpriser.

Mulighetene i et styrket tollvern må utnyttes.

For å oppfylle samfunnsoppdraget med å øke matproduksjonen, er det viktig at en økt økonomisk ramme i årets jordbruksavtale i størst mulig grad går til råvareprodusenten.

I årets jordbruksforhandlinger må det jobbes aktivt for å øke rammene for investeringsmidler utenom jordbruksavtalen. Det er i tillegg viktig å jobbe for en fondsordning med skattefordel slik at hver enkelt kan bygge seg opp kapital for å møte framtidig investeringer.

Oppland Bondelag vil peke på følgende krav ved årets jordbruksforhandlinger:

- INNTEKT

- Vi må få et oppgjør som gir en vesentlig inntektsøkning for matprodusentene, og den må være adskillig høyere enn den generelle inntektsveksten i samfunnet forøvrig.
- Inntektsveksten må komme gjennom økt budsjettstøtte og økte målpriser. Et styrket tollvern må brukes til økt prisuttak i markedet.

- Kapitaltilgangen til næringa må styrkes gjennom mer investeringsvirkemidler, også utenom jordbruksavtalen.
- Økonomien i storfekjøtt, sau og mjølkeproduksjonen prioriteres. I tillegg må økonomien i korn og potet bedres

Oppland Bondelag mener at tilskuddene må ha en innretning som stimulerer til økt produksjon, som premierer kvalitet og som ivaretar ulike bruksstrukturer og sikrer et aktivt landbruk over hele landet.

Inntektsøkningen må komme gjennom:

- Dyretilskudd, driftstilskudd, beitetilskudd samt arealtilskudd i noen produksjoner.
- Økte målpriser på de produktene som tåler det i forhold til import og markedsbalanse. Alle produkter bør få en prisøkning som er minst på nivå med kostnadsøkningen i produksjonen.
- Økt tilskudd for alle beitende dyr i de sentrale tilskuddsordningene.
- Kostnadskompensasjon for økt kraftfôrpris enten ved prisnedskrivningstilskudd på korn eller innføring av grunntilskudd for alle kjøttslag og melk.

Videre mener Oppland Bondelag at fraktordningene generelt må styrkes.

Økte tilskudd og etablering av nye ordninger må skje med friske budsjettmidler.

2. Pris

Oppland Bondelag mener at prisene bør økes minst i takt med kostnadsøkningen, men at den må økes mer der en har en tilstrekkelig tollbeskyttelse og muligheter i markedet.

3. Budsjettoverføringer

Oppland Bondelag mener at det ved vårens jordbruksoppgjør må kreves betydelig økte overføringer som bidrar til å tette gapet mellom inntektene i landbruket og det generelle lønnsnivået i samfunnet.

Oppland Bondelag foreslår en betydelig generell økning i dyretilskudd, driftstilskudd og beitetilskudd. Det er viktig at økningen i tilskudd kommer de aktive brukerne til del, og ikke bidrar til for eksempel økte leiepriser på jord.

Fraktordninger

Frakttilskudd er viktig for å gi samme muligheter for medlemmene uavhengig av hvor de bor i landet. Oppland Bondelag mener at det i årets jordbruksforhandlinger må gis tilstrekkelig midler til å opprettholde fraktordningene.

Økte fraktutgifter på grunn av sentralisering av pakkeriene og industrien på potet og i grøntsektoren må kompenseres ved å etablere en fraktutjevningsordning som i andre produksjoner.

Innretning

Medlemmene i Oppland krever at Norges Bondelag er offensive både i krav og gjennomføring av årets jordbruksforhandlinger. Det må komme et økonomisk løft som bringer inntektene i jordbruket nærmere inntektene for andre grupper i samfunnet.

Struktur

Oppland Bondelag ønsker en landbrukspolitikk som ivaretar en fortsatt variert bruksstruktur over hele landet.

Oppland Bondelag ønsker en generell økning på alle strukturvirkemidlene med friske budsjettenger.

Den kompetente matprodusenten må være ryggraden i norsk landbruk framover. Det er derfor helt nødvendig at disse gis inntektsmuligheter til å fortsette. Omsetningsgrensa for å være tilskuddsberettiget må økes til minst 50.000 kroner.

Oppland Bondelag mener at det må arbeides med ordninger som stimulerer til økt grovfôrproduksjon og som sikrer at AK-tilskuddet tilfaller de aktive brukerne. Dette er en utfordring, og det bør vurderes å legge inntektsøkningen i husdyrproduksjon på dyretilskudd. Samtidig må maksimumsgrensa for dyretilskudd heves.

Oppland Bondelag åpner for at det kan være en viss utflating av arealtilskuddet på grovfôr, og at grensa for høyeste sats økes til 400 dekar.

Distrikt

Oppland Bondelag mener at innretningen på virkemidlene må være slik at de ivaretar et landbruk over hele landet. Vi foreslår at dagens distriktsprofil på virkemidlene videreføres.

Soneplassering distriktstilskudd mjølk og kjøtt

Flere lokallag har pekt på at dagens soneplasseringer virker både tilfeldig og urettferdige. Det bør vurderes om det kan gis åpning for å endre soneplassering der dagens sone synes klart urimelig.

Oppland Bondelag mener det bør vurderes å opprette en ny sone mellom sone 1 og 2 på kjøtt. Dette vil bidra til en ønsket økning i storfekjøttproduksjonen. På melk mener vi det er for stor differanse mellom tilskuddet i sone B og C, og Oppland Bondelag foreslår økning på 10 øre i satsen for sone B på mjølk.

4. Velferdsordninger

Velferdsordningene er viktige, og Oppland Bondelag mener at det er riktig at tilskudd til disse ordningene videreføres. Tilskudd til avløsning ved sykdom og svangerskap, ferie og fritid er de viktigste ordningene. Det er også viktig å sikre stabile rammevilkår for landbruksvikarordningen framover. Eventuell økning i tilskudd til velferdsordningene må gjøres med friske midler.

Tilskudd til avløsning ved sykdom

Dagsatsene for tilskudd til sykdomsavløsning må økes slik at det er i samsvar med kostnader til leid hjelp, og den må justeres opp i takt med lønnsutviklingen.

Oppland Bondelag mener det må arbeides for et system der en kan få refundert kostnader ved sjukeavløsning 3-4 ganger i året.

Oppland Bondelag mener det må kunne gis dispensasjon ved sykdommer utover de 365 dagene + 2 måneder som gjelder i dag. Reglene for refusjon til avløsning for sjuke barn og barn med funksjonshemming bør samordnes med reglene som gjelder ellers i arbeidslivet.

Avløsning ved barselpermisjon

Det må finnes praktiske løsninger ved barselpermisjon.

Avløsning ferie og fritid

Ferie og fritid er en av de store utfordringene for husdyrbrukere, og da er det avgjørende at en bidrar til ordninger som kan bedre dette.

Avløsertilskuddet har ikke fulgt utviklingen i lønnskostnadene de siste 10-15 årene. Oppland Bondelag mener at avløsertilskuddet må økes til minimum 80.000 kr, forutsatt friske midler. Satsene må justeres i alle intervall/produksjoner.

For produksjoner underlagt konsesjonsregelverket, bør full konsesjon, for eksempel satelitter i purkeringer, utløse maksimalt avløsertilskudd. Ammekuprodusenter bør få fullt avløsertilskudd ved 50 kuer.

Oppland Bondelag mener at dokumentasjonskravet for avløsertilskudd må ligge fast.

Det er viktig å finne ordninger slik at de som kommer nye inn i næringa slipper å forskuttere tilskudd til ferie og fritid i inntil 18 måneder.

Oppland Bondelag foreslår at en innfører en ekstra utbetaling av tilskudd for ferie/fritid.

Oppland Bondelag mener at avkorting p.g.a. inntekt utenom bruket ved sykeavløsning må fjernes.

Tidligpensjonsordningen

Det er viktig at denne videreføres slik at bønder i likhet med andre i samfunnet har mulighet til å pensjonere seg når de er 62 år. Satsene bør økes, og inntektene fra jordbruk og skogbruk må ses i sammenheng. Videre må det ses på ordninger som gjør det mulig for ektefeller med aldersforskjell over 5 år, å kunne gjøre seg nytte av tidligpensjonsordningen.

5. Erstatningsordninger

Avlingsskade:

Oppland Bondelag mener at øvre grense på kr 500.000 må økes.

Vi foreslår også at bønder med produksjoner med svært stor omsetning; grønnsaker, frukt/bær og poteter, må få etablere fondsordning med skattelette for å møte dårlige sesonger.

Når det gjelder sau-, melk- og storfekjøttprodusenter, har de med mye innmarksbeite vanskelig for å komme inn under avlingsskadeordningen. Ved avlingsskade er det vinterfôret som er utfordringen, og hvis en ikke får erstatning for redusert vinterfôr, skaper det økonomiske utfordringer for de som er rammet. Oppland Bondelag mener at beiting på

innmarksbeite tillegges for stor vekt ved beregning av grasavling på gården og at dette må endres.

Egenandelen bør senkes til 20 %.

For frukt, bær og grønnsaker bør det vurderes taksering av avlingsskade for å forenkle dokumentasjonsbehovet.

Naturskade

Oppland Bondelag mener at erstatningsberegning må skje i forhold til de som faktisk driver jorda, etter søknad om AK-tilskudd, og utbetaling ved naturskade må tilfalle de som leier jorda.

Offentlige pålegg

Oppland Bondelag mener at erstatning for offentlig pålegg må opprettholdes på et nivå slik at den fungerer etter hensikten, altså at folk rapporterer ved mistanke, eks. sjukdom på frukt og bær.

Oppland Bondelag oppfordrer til at det etableres en katastrofeordning for smittsomme sykdommer.

6. Korn og kraftfôr

Økonomien i kornproduksjonen må sikres, og det må arbeides med pris- og tilskuddsordninger **som stimulerer til økt produksjon med riktig kvalitet**. Oppland Bondelag foreslår en økning i målpris på korn både for å dekke inn økte kostnader og øke lønnsomheten. Prisforholdet mellom hvete, bygg og havre opprettholdes på samme nivå som i dag.

For å holde kraftfôrprisen nede, må prisnedskrivningstilskuddet på korn økes hvis dette er nødvendig for å sikre økonomien i melke- og kjøttproduksjonen.

Arbeidet med å få et system med betaling av kornet etter kvalitet må forsterkes. Oppland Bondelag foreslår en obligatorisk forhåndsprøve av kvalitet og innmelding av mengde av mathvete og fôrkorn på høsten. Dette vil gi matmel- og fôrindustrien en oversikt over mengde og kvalitet, slik at importen tilpasses den norske kvaliteten.

Omsetningsavgift bør ikke differensieres mellom matkorn og fôrkorn.

Oppland Bondelag mener videre det må være et mål å bruke mest mulig norskprodusert korn i kraftfôrblendingene, og vi må akseptere at vi ikke alltid har de helt optimale kraftfôrblendingene.

Oppland Bondelag er bekymret for den økte importen av korn og kraftfôrkomponenter og den stadig økende importen av halvfabrikata bakervarer.

Det må fortsatt skaffes midler til forskning og utvikling av norskproduserte arter og sorter som kan benyttes i kraftfôrblendingene og til matmel, og som kan erstatte importerte kornvarer.

Protein- og oljevekster

Målprisen på protein- og oljevekster må økes noe mer enn kornprisen. Prisen på protein- og oljevekster må økes. Oppland Bondelag foreslår å innføre egen sats for arealtilskudd for protein- og oljevekster som er høyere enn arealtilskuddet til korn p.g.a. større usikkerhet i dyrkinga.

Mykotoksiner

Mykotoksiner er et vedvarende problem. Det må derfor satses på økt FoU-virksomhet og metodikk for hurtiganalyser slik at kornpartiene blir sortert rett. Myndighetene må se faren ved å løse utfordringen i forbindelse med EU sitt nye vanndirektiv med å legge arealer i stubb.

Beredskapslager

Beredskapslagring er viktig, og det må etableres beredskapslager for matkorn så raskt som mulig.

7. Kjøtt og egg

Storfekjøtt

Vi er i en situasjon der storfekjøttproduksjonen her til lands er adskilling mindre enn etterspørselen, og prognoser sier fortsatt stor underdekning. Dette er en situasjon som må tas alvorlig, og det må arbeides for å finne tiltak som kan øke storfekjøttproduksjonen på kort og lang sikt. Det er viktig at vi har produksjon som dekker innenlandsk etterspørsel. Landbruks- og matministeren oppnevnte en ekspertgruppe for å se på ulike tiltak for å øke storfekjøttproduksjonen. Hovedkonklusjonen til utvalget er den samme som næringa har hevdet i lengre tid: Lønnsomheten må opp!

Oppland Bondelag mener det er avgjørende å styrke økonomien i storfekjøttproduksjonen, både i ren ammekuproduksjon, i kjøttproduksjon sammen med melkeproduksjon og i kjøttproduksjon basert på innkjøpt kalv. Det må søkes å finne ordninger som premierer produksjon framfor de som "samler" på dyr.

Tiltak for å øke storfekjøttproduksjonen og bedre økonomien:

- Tilskudd til storfeslakt av god kvalitet; vekt og klassifisering. Taket må ikke omfattes av taket for produksjonstilskudd husdyr.
- Øke første intervallet for dyretilskudd fra 1-25 til 1-30 på ammeku, og endre neste intervall fra 26-50 til 30-60 ammeku. Tilskudd på ammeku over 60 kuer gis tilskudd som for storfe for øvrig.
- Økt beitetilskudd både på innmark og utmark. Dette er også et viktig bidrag for å sikre kulturlandskapet.
- Øke driftstilskuddet
- Øke pristilskuddet for alle soner, inklusive sone 0 (grunntilskudd)
- Tiltak overfor de som slutter med mjølk som stimulerer til kvigeoppdrett og oppføring av okser

Vi har i dag antakelig et uutnyttet potensial i storfekjøttproduksjon i tomme fjøs der gården er med i samdrift og der dagens tilskuddordninger ikke gjør det interessant å bruke fjøset til kjøttproduksjon. Vi må prøve å utnytte produksjonspotensialet i disse fjøsene. Da er det økte tilskuddsatser og utvida tilskuddintervaller som må vurderes.

Sau

Sau har en viktig funksjon i å utnytte utmarksressursene. Det har vært en bra inntektsutvikling i saueholdet i de siste jordbruksoppgjørene, og det er viktig at næringa sikres en økonomi som gjør det interessant å fortsette med sau.

Tiltak for å sikre økonomien i sauenæringa:

- Økning i beitetilskuddet generelt, spesielt på utmark. Dette vil også være et viktig tiltak for å sikre et levende kulturlandskap.
- Øke distriktstilskuddet der det er kort beitesesong, og der en ikke får nytte av de gode prisene tidlig i sesongen.
- Gjennføre husdyrtilskudd til påsettlam

Oppland Bondelag mener at tilskuddsatsen i intervallet 101-200 sauer må økes.

Videre mener Oppland Bondelag at erstatning til nedføring på grunn av radioaktivitet må innføres fra første dag. Dagsatsen for nedføring har stått stille i flere år og bør økes. Satsene må også gjelde for geit.

Rovdyr

Oppland Bondelag kan ikke akseptere at utgifter til rovdyrforvaltning kommer over jordbruksavtalen. Her må ulike tiltak vurderes, og finansiering av utforskning og tiltak må komme over andre budsjetter, for eksempel Miljøverndepartementets budsjett.

Svin

Oppland Bondelag mener det ikke er grunnlag for å heve målprisen på gris i årets oppgjør.

Oppland Bondelag mener at dyretilskuddet må styrkes i intervallet 1-40 purker. Dagens ordning for søknad om dyretilskudd i satelitter og nav bør vurderes slik at en større andel tilfaller satelittene.

Egg og fjørfe

Det foreslås at dyretilskuddet på verpehøner økes.

8. Grønnsaker, frukt og potet

Det viktigste for grøntnæringa er å få styrket tollvernet.

Plantevernmidler

Flere ugrasmidler har blitt borte fra markedet i løpet av de siste årene. Flere av disse har vært brukt i flere kulturer og således vært ”bærende” i ugraskampen. Det bør tas agronomiske hensyn ved utforming av regelverket for godkjenning av plantevernmidler. For å løse problemene nå, må det bli lettere å få dispensasjon for utgående midler så lenge det ikke finnes tilsvarende effektive bekjempingsmetoder.

Avgiftsforskjellen mellom klassene må reduseres slik at det ikke blir for kostbart å veksle mellom midler for å unngå resistens, der det er mulig, eller at avgiften fjernes fordi den ikke virker formålstjenlig.

Grønnsaker

Oppland Bondelag foreslår at målprisene må økes med 5 %. For de grønnsaksslagene der det er god etterspørsel i markedet og det har vært enkelt å oppnå målpris, bør målprisen heves mer. Øvre prisgrense bør økes til 20 %.

AK-tilskuddet bør settes tilsvarende korn for alt areal over 80 daa.

Det er viktig å styrke tollvernet.

Frukt og bær

Intervall for AK-tilskudd for henholdsvis frukt og bær foreslås hevet til 60 dekar.

Det bør innføres eget distrikts- og kvalitetstilskudd for bær til industri.

Det er viktig å opprettholde tilstrekkelig tollbeskyttelse. Grensevern må opprettholdes for å sikre friskt plantemateriale og god plantehelse.

Tilskuddsordninger for frukt- og bærprodusenter i prioritert rekkefølge:

1. Distrikts- og kvalitetstilskudd med særskilt tilskuddsordning for bær til konserverindustri
2. AK-tilskuddet

Potet

Potetproduksjonen har gått drastisk ned de siste årene. Produksjonen kjennetegnes av store kostnader og høy risiko, og lønnsomheten i produksjonen er for dårlig.

Oppland Bondelag forslår å heve arealtilskuddet for poteter til nivå som for korn i sone 1-5.

Målprisen på potet må heves, og øvre prisgrense bør økes fra 12 % til 20 %.

Det er viktig å opprettholde tilstrekkelig tollbeskyttelse.

Avrensordningen må opprettholdes for å hindre spredning av skadegjørere samt for å sikre miljøet. For å opprettholde avrensordningen og for å kunne ha mulighet til å regulere potetmarkedet, må en legge til rette for at potetstivelsesproduksjonen kan konkurrere med tapiokastivelse.

Oppland Bondelag ønsker en gjennomgang av prisfastsettingssystemet for alle potetene som blir levert matpotetpakkeriene.

9. Melk

Vi ser en stor avgang i antall melkeprodusenter, og vi nærermer oss en situasjon der gjenværende melkeprodusenter ikke har fjøskapasitet til å øke sin produksjon i takt med avgangen. Det er helt nødvendig å styrke lønnsomheten og optimismen i melkeproduksjonen, både hos enkeltbrukere og i samdrifter.

Oppland Bondelag foreslår at økonomien i melkeproduksjonen styrkes ved å øke husdyrtilskuddet og driftstilskuddet. Intervallene endres til 1-30 med høy sats, og 30-60 som neste intervall. Tilskudd på mjølkeku over 60 kuer må regnes som storfe for øvrig.

Oppland Bondelag mener at overgangen til prosenttoll på melk vi har hatt de to siste årene må utnyttes ved å gi større prisøkning på melk til produsent.

Kvoteordningen

Kvoteordningen må fortsatt være en del av jordbruksavtalen, og vi mener at dagens kvoter for enkeltforetak og samdrifter bør opprettholdes.

Oppland Bondelag foreslår å opprettholde dagens ordning med salg og kjøp av kvoter innen fylket, men vi ønsker å få en vurdering av konsekvenser av å etablere større regioner, for eksempel regioninndelingen i meierisamvirket.

Oppland Bondelag foreslår å opprettholde dagens salgsordning med fordeling 50 % statlig og 50 % privat.

Samdrift

Oppland Bondelag mener at antallsbegrensningen i samdrifter må bort, men at dagens avstandskrav og kvotetak beholdes. Oppland Bondelag mener videre at det må åpnes for at enkeltprodusenter i samdrift får leie kvote til å sette inn i samdrifta.

Geit

Geit er fortsatt viktig i enkelte deler av Oppland, og det er viktig å sikre økonomien i geiteholdet.

Viktige tiltak:

- Beitetilskuddet på utmarksbeite økes
- Prosjekt Friskere geiter videreføres og gjøres obligatorisk for alle geitebesetninger

10. Næringsutvikling og kapitaltilgang

Det er stort behov for kapital i landbruket framover for å kunne fornye driftsapparatet i takt med de krav som stilles og den utviklingen som skjer. Dette gjelder innen både husdyr- og planteproduksjon. Tilgang på nødvendig og rimelig kapital er en av de største utfordringene for næringa. Behovet for investeringskapital er så stort at midler må hentes utenfor jordbruksavtalen.

Bygdeutviklingsmidler

Det er viktig at det volumproduserende landbruket sikres. Dette er et helt nødvendig som grunnlag for annen næringsutvikling på gården.

Økt tilgang til kapital er avgjørende for å styrke familiejordbruket og for å hjelpe de som skal etablere seg i næringa. BU-midler til investeringsstøtte i tradisjonelt volumproduserende landbruk må økes betydelig.

Økt tilgang på kapital bør også komme planteprodusenter til gode gjennom tilskudd til lager og tørker.

Rentestøtte

Oppland Bondelag mener det må arbeides for å utvide og bedre rentestøtteordningen slik at flere kan dra nytte av denne.

Fondsavsetninger

Oppland Bondelag mener det må gis åpning for å avsette til fond for å møte store framtidige investeringer og næringsutvikling, både innenfor tradisjonelt landbruk og andre bygdenæringer.

Oppland Bondelag ønsker å få utredet muligheten for å etablere et renteavkastningsfond som et viktig bidrag til å sikre kapital til næringa, for eksempel fra oljefondet.

BSU-ordning for kjøp av landbrukseiendom

Det bør utredes en spareordning med skattefordel med et høyere tak enn dagens BSU-ordning med tanke på kjøp av landbrukseiendom.

Annen næringsutvikling

Bioenergi

Skogen er den viktigste bioenergikilden. Det må stimuleres til å få råvaren ut fra skogen. Det må arbeides for avgiftsendringer og stimulerings tiltak som gjør satsing på bioenergi og drivstoff fra trevirke økonomisk interessant.

Likeså må det forskes og jobbes for å få stimulerings tiltak for satsing på bruk av biogass fra husdyrgjødsel.

Klima

Det er viktig at det stilles kapital og kompetanse til rådighet for forskning og prøveprosjekter slik at en kan finne gode løsninger på de utfordringene en står overfor. På den måten kan landbruket bli en positiv bidragsyter til å løse noen av de klimautfordringene samfunnet står overfor. Midlene må komme utenfor jordbruksavtalen, og Miljøverndepartementet må i stor grad bidra her.

11. Miljøvirkemidler

Miljøvirkemidler

Overføringene til RMP bør, med midler fra Miljøverndepartementet, økes for å videreføre et miljøvennlig norsk landbruk. Tiltak som blir pålagt p.g.a. Vanddirektivet må komme fra andre budsjetter enn jordbruksavtalen og LMD.

Landbruket skal ta sin del av reduksjonen i klimautslippene, men det må ikke gå på bekostning av en økt matproduksjon.

Grøfting

Det er viktig å få avklart retningslinjene for midlene til grønngjøting. Midlene til grønngjøting må økes og det må også stilles midler til nydyrking.

12. Økologisk landbruk

Økologisk landbruk

Regjeringa har satt som mål at 15 % av produksjon og forbruk skal være økologisk innen 2020. Det er for liten etterspørsel etter økologisk produserte varer. Dette gjør at økologiske produkter selges som konvensjonelle varer og det konvensjonelle landbruket må ta kostnaden

med økologisk landbruk. Oppland Bondelag mener det er avgjørende at det offentlige går foran i sine innkjøpsordninger for å nå regjeringens egen målsetting om 15 % forbruk.

Det bør samtidig fortsatt være fokus på mottaks-, foredlings- og distribusjonssystemene, og satsingen på helkjedeavtaler bør fortsette.

Det er viktig å øke den økologiske kornproduksjonen, både til matmel og fôr. Økonomien i økologisk kornproduksjon bør bedres, og prisnedskrivning for økologisk korn bør beholdes.

Merpris for økologiske produkter bør, ideelt sett, tas ut i markedet. En bør likevel vurdere et pristilskudd pr kg korn for å få opp den økologiske kornproduksjonen og stimulere til høyere avling med riktig kvalitet.

13. Skatt/avgift/avskrivninger/fond

Skatter og avgifter må ses i sammenheng, slik at en får en total reduksjon. Selv om skatt ikke er tema i jordbruksforhandlingene, vil Oppland Bondelag likevel påpeke viktigheten av å redusere skatt- og avgiftsnivået.

Skatt

Oppland Bondelag mener at inntektsøkningen ved det kommende jordbruksoppgjøret først og fremst må komme gjennom budsjettmidler og prisøkning, ikke gjennom skattelette.

Oppland Bondelag mener at samboere må likestilles med ektefeller mht deling av inntekt fra garden. Videre må det gis to jordbruksfradrag når begge ektefellene/samboere har inntektene sine fra gården. Det må også gis jordbruksfradrag når gårdens ressurser brukes til bare det som i dag regnes som bygdenæring.

Rentefradraget i personinnteksberegninga må gjøres valgfritt for å sikre personinntekt og pensjonsrettigheter.

Avgift på diesel

Prisen på ”avgiftsfri” diesel har steget mye de siste årene. **Oppland Bondelag mener det er viktig å arbeide for å beholde den ”avgiftsfrie” dieselen samtidig som avgiften på denne må reduseres.**

Avskrivningssatser

Oppland Bondelag er glad for at avskrivningssatsen for saldogruppe landbruksbygg er økt til 6 %. Vi mener den må økes videre til 10 %.

Beskatning av BU- tilskudd

Innovasjonsmidler må bli skattefrie i alle kommuner, ikke bare i de kommuner som ligger innenfor det distriktpolitiske virkeområdet.

Vedlikehold eldre boliger

Vi har mange store, eldre boliger på gårdene som er kostbare å vedlikeholde. Boligene på norske gardsbruk har stor kulturhistorisk verdi.

Oppland Bondelag oppfordrer til å finne ordninger som gjør det økonomisk mulig å ta vare på den store bygningsmassen.

Formuesskatt

Oppland Bondelag mener at skatt på næringsformue må bort.

Avgift på plantevernmidler

Avgiftsforskjellen mellom plantevernmiddelklassene må reduseres fordi ordningen ikke virker etter sin hensikt. Alle avgiftsmidler må tilbakeføres til forskning og utvikling av ulike bekjempningsstrategier. Subsidiært må hele avgiften fjernes, på linje med fjerningen av matavgiften.

14. Annet

Pelsdyr

I Oppland er pelsdyrhold en viktig del av landbruket i noen bygder, og næringen tar samtidig hånd om relativt store mengder avfallsprodukter både fra slakterivirksomhet og fiskeindustri. Det er av stor betydning at nåværende frakttilskuddsordning for pelsdyrfôr opprettholdes på et nivå som sikrer at norske pelsdyrholdere har sammenlignbare fôrkostnader med konkurrentene.

Pelsdyrnæringa må få del i investeringsvirkemidlene for ombygging og nyanlegg.

Bier

Oppland Bondelag foreslår at tilskudd per bikube økes og at øvre antall tilskuddsberettigede kuber økes til 300. De som søker om produksjonstilskudd ellers i landbruket, må kunne få produksjonstilskudd for birøkt fra første kube.

Telledatoer

For de produksjoner som nå har Husdyrregisteret på plass, må dette nå erstatte telledatoer.

Forskning og utvikling

Det er viktig at det er tilstrekkelig med ressurser til å drive forskning og utvikling, både i forhold til produktutvikling og kvalitetsarbeid. Videre må det drives forskning på bekjempningstiltak, spesielt biologiske, blant skadegjørere i planteproduksjon og problemene rundt mykotoksiner. Utvikling og utprøving av nye sorter, samt tilgangen til friskt plantemateriale er også viktig.

Tilskudd til gjerdehold

I en situasjon med færre antall driftsenheter med dyrehold, vil gjerdekonfliktene tilta i årene framover. Det bør derfor gis økonomisk støtte til gjerdehold.

Næringsmiddelindustrien

Vår egen næringsmiddelindustri må sikres gode og forutsigbare rammevilkår. Det er helt avgjørende at de gis rammevilkår og muligheter til fortsatt å ha ansvaret for markedsreguleringa på henholdsvis melk, kjøtt og korn.